

ЯНВАРЬ
N 1-11/1 лес.

ПРОЛЕТАРИ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

За наукові каряди

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ, МІСЦЕВКОМУ ТА КОМИТЕТУ ЛКСМУ
ОДЕСЬКОГО ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Видається з 1933 р.

№ 1 (1415).

9 СІЧНЯ 1981 РОКУ.

Виходить щотижня.

МОЯ ПЕРША СЕСІЯ

З 12 по 31 січня буде проведена зимова екзаменаційна сесія денного відділення. Почесний обов'язок кожного студента показати глибокі знання, досягти тільки хороших і відмінних оцінок. Це й буде найкращим подарунком XXVI з'їзду КПРС.

Що таке сесія, добре вже знають студенти старших курсів. А от для першокурсників це поки що... а втім, давайте звернемось до них безпосередньо. Причому не будемо обирати найкращих чи найвідсталіших. Все-таки цікаво послухати кожного, бо в кожного, як в особистості, котра знає, для чого прийшла до вузу, є своє розуміння цього надзвичайно важливого питання. В його складові частини ми заносимо і загальне поняття сесії, і оцінки з попередньої атестації, і якому предмету найбільше зараз приділяється уваги, і як відвідуються консультації, роботу над першоджерелами, ведення конспекту, значення його тощо.

ЦИБУЛЬКО Світлана,
студентка біологічного факультету, VII група, комсорг курсу.

— Попередня атестація знань, колоквіуми, контролі, семінарські заняття виявили, що для мене в цілому не марно пройшли ці короткі півроку. Я отримала з предметів три п'ятирічки, три четвірочки, і одну середню оцінку — широ сподіваюсь, що знаю трохи більше.

Я, як і мої товариші, залишки відвідую семінарські заняття і консультації з ряду предметів, особливо з тих, котрі будемо складати під час сесії: історію КПРС, неорганічну хімію, анатомію рослин.

Перша сесія, на мій погляд, — це перший, а тому дуже важкий підйом до верховин знань. І цікаво, і захоплює, і бентежить: а чи пройдеш? Я впевнена, що пройду. Бо готувалась, не рахуючись ні з зусиллями, ні з часом. Коли місяцями працюєш по 12—14 годин на день, то трудовий успіх буде обов'язково. І лекції, і читання художньої літератури, конспектування, що допомагає сприймати наукові проблеми в синтезі, бачити, де головне, де побічне, і постійне спілкування з хо-рошими викладачами... хіба все це не той високий рівень засвоєння великого світу науки і життя? Який цікавий, наприклад, світ неорганічної хімії, котру веде у

нас доцент Тамара Федорівна Гудимович! А ще допомагають тобі друзі, старші товариші по навчанню, як ось Шура Козицька, студентка V курсу. А коли ти не один, то николи не втратиш самовладання, николи не зіб'ешся з правильного шляху. Адже він освітлений яскравими вогнями дружби, щирого взаєморозуміння між молодими і старшими, щирого бажання віддати всій своїй сили мети, заради якої прийшов до вузу. Мене здивували батьки привчили любити квіти, і тепер я не уявляю собі життя без них і всії свої сили присвячу в майбутньому саме їм. Щоб моя Батьківщина скрізь і завжди була квітами...

ШАПОВАЛ Микола, студент геолого-географічного факультету (географічне відділення), III група, групкомсорг.

— Скажу правдиво, що мені поки що важкувато навчатись: ще не зовсім привичаєшся до нових вузівських умов. От і готовуся, працюю багато — іноді по 15 годин на добу, а атестація виявила рівень знань моїх трохи вище середнього. І я ще більше взялася за себе: працюю, тепер, можна сказати, і вдень і вночі, щоб скласти сесію якнайкраще. Адже в школі я був майже відмінником. Правда, порівнюючи суму знань, которую дас школа, з сумою знань вузівською не доводиться.

Отже, регулярно відвідую лекції, додаткові заняття, консультації, бо серйозно до них ставлюсь — живе слово викладача для мене важить дуже багато: тут народна мудрість «краще один раз почути, ніж сто разів побачити», на мою думку, дуже правильна. Багато важить для мене і конспекти. З ними ти все одно, що майстер з потрібним інструментом — у них сприйняті тобою матеріал починає жити в тобі як власний, стає твоїм знаряддям в освоєнні навколошнього світу. Дуже багато часу віддаю і вивченю першоджерел з історії КПРС. Вивчення творів Маркса; Енгельса, Леніна, партійних документів, зокрема Основних

напрямів, вимагає надзвичайно сумілінної праці. Тому часто ходжу працювати в наукову бібліотеку. Тільки тут, у вузі, я по-справжньому зрозумів, наскільки ці знання важливі дляожної людини: це дорогоціні, це мірло нашого колективного життя в усьому його обсязі. Він допомагає на житті дивитись не крізь вузькі щілини, а широко розкритими огнями, щоб сприймати його як учасник, як громадський діяч, як трудівник, котрий перебудовує світ.

Ні, сесія мене не лякає, хоч і бенкетую. Я все більше усвідомлюю своє місце на землі. Звичайно, ще треба багато вчитись, і перша сесія виявить чимало недоліків, та я їх з часом долатиму — сміліво і ділесправомано. Так думаю я і так думають мої товариші по навчанню, яких привела на цей факультет велика любов до знань, бажання все життя корисно працювати на благо людей, жадоба постійно щось вивчати і відкривати.

ДГЕБУАДЗЕ Майя, студентка факультету романо-германської філології (французьке відділення), II група, оргкектор.

— Я прийшла до вузу, щоб вивчати улюблену французьку мову, і все те, що пов'язане з нею і з великою культурою вченого і педагога. Під час сесії ми будемо складати літературознавство, французьку мову, іноземну літературу, історію КПРС.

Кожний предмет по-своєму цікавий, важливий, попливає багато вражень, допомагає ширше пізнавати історію народів, життя, ідеїні і культурні устремлення нашого часу. А це в свою чергу вимагає від студента напруженості, пристрасності роботи над собою, адже хочеться пошвидше бути впевненим в своїх силах, в своїх творчих можливостях. Мені здається, перша сесія — це погляд в майбутнє, коли ти будеш робити велику справу.

держуніверситету і політехнічного інституту. Друге місце присуджено студентам ОДУ Олександру Білозерову (математика), Миколі Моїсеєву (прикладна математика), студентці політехнічного інституту Ларисі Петрикай (економіка і організація виробництва). Третє місце на олімпіаді посіли Олексій Капелюшний, Михайло Крамер (держуніверситет) і Олена Богомолова (політехнічний інститут).

Серед робіт студентів вузу м. Одеси відзначено успіхи учасників олімпіади

n-958484

КРАЩІ КОМСОРГИ ОДУ.

СПРАВЖНІЙ ВОЖАК

Незадоволеність досягнутим, постійна вимогливість до себе і товаришів, принциповість... Всі ці якості характеризують **Василя СПРИНСЯНА**, студента II курсу, заступника секретаря комсомольського бюро історичного факультету. Свої громадські обов'язки Василь виконує добровільно, ініціативно. А тому його поважають комсомольці, ідуть до нього за порадою, допомогою.

Фото Г. Невідомого.

ВІТАЄМО!

Напередодні Нового 1981 року декан біологічного факультету комуніст **В. М. Тодський** успішно захистив докторську дисертацію. Ректорат, партком, профком, місцевий комітет комсомолу ОДУ гаряче вітають Владлена Миколайовича і бажають йому нових успіхів в науковій і педагогічній діяльності.

Ю. П. Красний — доктор наук

27 листопада 1980 року в Ленінградському університеті успішно пройшов захист докторської дисертації Юрія Петровича Красного — доктора кафедри теоретичної фізики ОДУ.

Юрій Петрович закінчив наш університет в 1959 році. Як один з найбільш zdібних студентів свого випуску був рекомендований для продовження навчання в аспірантурі Одеського університету. Навчання і самостійна наукова та педагогічна практика Юрія Петровича проходила на кафедрі теоретичної фізики. Сплатку наукові інтереси Юрія Петровича сягали в галузь теорії твердого тіла, яка переживала на початку 60-х років бурений підйом. В цьому напрямку Юрій Петрович виконав декілька оригінальних теоретичних досліджень. Пізніше, коли на кафедру прийшов І. З. Фішер — один з найвидатніших в СРСР спеціалістів по теорії рідин, Юрій Петрович під його керівництвом включився до розробки цієї важкої і мало-дослідженої галузі фізики.

Юрій Петрович користується великим авторитетом в університеті не тільки як досвідчений викладач і висококваліфікований працівник науки. Комуністи фізичного факультету неодноразово обирали його до складу партійного бюро, а в останні два роки — на важку і відповідальну посаду секретаря партійного бюро фізичного факультету.

Як керівник партійної організації Юрій Петрович поєднує доброзичливість і такт по відношенню до всіх членів нашого колективу з принциповістю комуніста.

Вітаючи Юрія Петровича з успішним захистом докторської дисертації, бажаємо йому нових успіхів в науково-педагогічній і громадській діяльності.

В. М. АДАМЯН,

професор.

ПРОГРАМНІ НАПРЯМИ КОМУНІСТИЧНОГО ТВОРЕННЯ

Виступає професор О. Г. Лобунець.

26 грудня 1980 року відбулась науково-теоретична конференція професорсько-викладацького складу і співробітників нашого університету на тему: «Програмні напрями комуністичного творення». Її відкрив заступник секретаря парткому ОДУ Е. Н. Василевська.

З повідомленнями виступили професори М. М. Якупов, О. Г. Лобунець, М. Є. Раковський, В. А. Кухаренко, доктор юридичних наук М. Ф. Орзіх.

Нижче опубліковано в скróченому викладі їх повідомлення.

Перед присутніми виступив професор М. М. Якупов, з доповідю «Зростання керівної ролі КПРС в комуністичному будівництві». Розповівши про те, як озброєна марксистсько-ленинським вченням Комуністична партія визначає генеральну перспективу розвитку суспільства, лінію внутрішньої та зовнішньої політики СРСР, доповідач широко зупинився на питаннях економіки, де керівна діяльність КПРС проявляється з особливою силою. Так, минула п'ятирічка стала новим великим кроком в створенні матеріально-технічної бази комунізму. Введено до ладу понад 1200 великих промислових підприємств. Послідовно здійснювана аграрна політика партії забезпечила збільшення виробництва сільськогосподарської продукції. Середньорічний валовий збір зерна за п'ятирічку вперше перевищив 200 млн. тонн. Збільшилось виробництво м'яса, молока та інших продуктів.

В широких масштабах велось житлове будівництво: введено в дію будинки загальною площею 530 млн. кв. м. покращили свої житлові умови більше, ніж 50 млн. чоловік. Все це разом значить, що зросли і реальні доходи на душу населення. Якщо в 1965 році тільки 4 проц. мали дохід більше 100 крб. в місяць на члена сім'ї, то в 1977 році — 40 проц., а в 1980 р. — більше половини всього населення.

Доповідач вказав на значні успіхи в галузі техніки, науки, освіти, культури і охорони здоров'я. На значні рубежі, які відсягнути в економічному та соціальному розвитку нашої країни, що знайде свій дальший великий поступ в XI п'ятирічці. Саме тому проект ЦК КПРС, підкреслює тов. Якупов, і стає документом надзвичайно значної теоретичної і практичної цінності, знайшовши гарячу підтримку в серцах радянських людей. Його обговорюють і ухвалюють трудові колективи, весь наш народ.

Окрема частина доповіді була присвячена послідовному і неухильному здійсненню Комуністичною партією, складних завдань зовнішньої політики, а також постійному залученню до управління державними справами і виробництвом широких народних мас, що з особливою силою проявилось, зокрема, в передїздівському соціалістичному змаганні.

З доповідю «Генеральна стратегія партії — турбота про блага народу» виступив професор О. Г. Лобунець.

Підвищення рівня життя народу — генеральна лінія нашої партії. Жовтневий (1980 р.) Пленум ЦК КПРС підвів підсумки розвитку країни і прийняв проект ЦК КПРС до ХХVI з'їзду Комуністичної партії.

Здійснюючи головне завдання партії, за роки Х п'ятирічки наш народ зробив значний крок вперед у справі поліпшення життєвого рівня радянського народу. 31 млн. чоловік отримали прибавку до заробітної плати. Якщо на початок п'ятирічки

ти 16 проц. за роки Х п'ятирічки.

На закінчення доповідач вказав, що підвищення ефективності виробництва, поряд з поліпшенням використання основних виробничих фондів і суворим режимом економії — повинні стати основними шляхами розвитку нашої країни і бути спрямованими на підвищення життєвого рівня радянського народу.

«Соціально-політична єдність радянського народу — унікальне досягнення соціалізму» — з такою доповіддю виступив професор М. Ю. Раковський, який підкреслив, що проект ЦК КПРС до ХХVI з'їзду Комуністичної

міжнародній арені. Доповідач говорить про те, як партія на всіх етапах побудови соціалізму в нашій країні всі свої сили спрямовуvalа і спрямовує на зближення всіх народів і націй, про те, що в особі радянського народу ми маємо сьогодні нову інтернаціональну спільність, таку єдність, що приводить до інтернаціоналізації всіх галузей нашого життя. Ці ефективні й максимальні процеси так швидко зростають і розвиваються, що навіть література не встигає розповідати про їх справжні багаторічні розміри. Особливо це стосується професій останніх десятиріч.

ХХVI, що зустріч!

середньомісячний заробіток робітників і службовців становив 145—146 крб., то на сьогодні — 148 крб. А до кінця Х п'ятирічки вийде на рівень 190 крб. на місяць.

Але це ще не все, зазначив доповідач, необхідно далі збільшувати національний дохід, розвивати промисловість і сільське господарство.

Приріст національного дохіду за роки Х п'ятирічки склав 400 млрд. крб. А це значить, що за чотири роки Х п'ятирічки отримано національного доходу стільки, скільки за п'ять років IX п'ятирічки, 80 проц. національного доходу було використано на подальше підвищення життєвого рівня радянського народу. За Х п'ятирічку в країні здано в експлуатацію 500 млн. кв. м. житлової площини, а це означає, що 50 млн. чоловік стали новоселами. Це дало можливість 80 проц. населення проживати в окремих квартирах.

Основні напрями розвитку нашої країни на XI п'ятирічку і на період до 1990 року, продовжує доповідач, ставлять перед народом нові завдання — це, перш за все, необхідність підвищення ефективності виробництва. Единим джерелом подальшого розвитку країни повинне стати підвищення продуктивності праці. В проекті Основних напрямів передбачається підвищення продуктивності праці на 18 проц. про-

ти 16 проц. за роки Х п'ятирічки.

Далі тов. Раковський зупинився на головних ланках перетворень в нашій країні, що стосуються народного господарства, підйому культурного життя, розвитку національної та інтернаціональної дружби, створенню нових гуманістичних відносин між людьми, підкресливши, що вони складаються зараз у важких умовах — в умовах загостреної боротьби нашої партії, соціалістичного ладу, проти всякого роду опортунізму та фальсифікацій на

Широко зупинився доповідач і на інших рисах виключного завоювання соціалізму, зокрема на таких як життєдайний радянський патріотизм, національна єдність, нове соціалістичне ставлення до праці, соціалістичний гуманізм, радянський характер співжиття, непримиреність до буржуазної ідеології — це всі ті риси, котрі становлять політичну одностайність і згортованість нашого народу. І ніяким фальсифікаторам не дикредитувати радянський спосіб життя, правду нашого життя, бо це сама правда історії, бо наш народ несхітно йде на чолі соціального прогресу всього людства, на чолі боротьби за мир і безпеку в усьому світі.

З доповідю «Всенародне обговорення документа ЦК КПРС «Основні напрями економічного і соціального розвитку СРСР на 1981—1985 роки і на період до 1990 року» — яскраве свідчення радянського демократизму» виступив доктор юридичних наук М. Ф. Орзіх.

Метою всенародного обговорення важливого документа ЦК КПРС, говорить доповідач, є виявлення ставлення радянського народу до заходів партії та уряду, до перспектив розвитку нашої країни в наступній п'ятирічці, що такий обмін суспільними думками, котрій має велику силу і стає характерною сутністю саме соціалістичного суспільства.

Французькі матеріалісти колись твердили, що думка править світом. Але думки бувають різними. І тільки в країні соціалізму така думка має демократичний, гуманний, людяній, перетворюючий характер, набуває статусу певного інституту держави. Згадаймо, що в Конституції СРСР врахування суспільної думки являється однією із обов'язкових складових частин основного напряму і розвитку радянського суспільства. Як показує життя, окрім питання, і справді, не можуть вирішуватись вже сьогодні без суспільної думки (це стосується, наприклад, матеріальних благ народу, колективного вимірювання вільного часу, культурного розвитку суспільства й особистості і багато іншого), хоча окрім відомства розвитку народного господарства, виробництва, економіки в цілому вимагають надзвичайно чіткого наукового планування з урахуванням багатьох глобальних питань економічного і соціального розвитку країни. Ці дві форми правління державою — тобто демократія представництва і демократія безпосередня — зливаються в єдине ціле, ведуть зрештою до комуністичного самоуправління. І те, що ми часто обговорюємо ці питання, підкреслив товариш Орзіх, на зборах, на конференціях, показує, що в них продовжують розвиватись ті форми народного обговорення на суспільних державних питаннях, котрі народилися ще в період перших російських революцій (наприклад — мітинги) і тепер досягають нового, вищого рівня в процесі розвитку соціалізму, проявляючись сьогодні, зокрема, у гарячому всенародному обговоренні Основних напрямів.

Доповідач зупинився і на питаннях суспільного фонду і зацікавленості народних мас в участі в суспільних та державних справах.

З доповідю «Два світи — дві моралі» перед присутніми виступила професор В. А. Кухаренко, зосередивши увагу на питаннях розширення і зміцнення зовнішніх торгово-економічних відносин між двома країнами — США та СРСР, зупинившись детально на фактах, що свідчать про катастрофічну інфляцію, про кризу в енергетичному, економічному, торговому житті капіталістичної країни, на провокаційній пропаганді проти Радянського Союзу, доповідач розкрила антигуманну сутність діяльності широких правлячих кіл Америки та американського способу життя. І показала, що трудівники США, зокрема, — фермери, бажають підтримувати торгові відносини в Радянському Союзі, що для самих американців торговельно-економічний зв'язок з нашою країною чим далі, то все більше стає насущною проблемою.

Значить, говорить товариш Кухаренко, дуже бажано, щоб американський народ теж детально познайомився з проектом ЦК КПРС до ХХVI з'їзду і з великою повагою до нашої країни став підтримувати з радянським народом торговельно-економічні і культурні зв'язки.

На закінчення конференції професор М. Ю. Раковський зачитав проект рішення, за яким всі питання, що піднімались і обговорювались на університетській науково-теоретичній конференції, та результати цього обговорення, в свою чергу, стали темою обговорення на факультетах, на курсах, в групах, в колективах закладів і служб університету.

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ—ГОЛОВНЕ ЗАВДАННЯ

На партійних зборах комуністи історичного факультету обговорили проект ЦК КПРС «Основні напрями економічного і соціального розвитку СРСР на 1981—1985 роки і на період до 1990 року». З доповідю виступив завідувач кафедрою політичної економії доктор економічних наук, професор О. Г. Лобунець.

Опублікування цього документа в пресі для всенародного обговорення, — відзначив доповідач, — стало яскравим свідченням непохідної єдності партії і народу, підтвердженням того, що найвищою метою Комуністичної партії Радянського Союзу є служіння народу. Величезна увага приділяється всеобщому розвитку народного господарства, науки і техніки, освіти і культури, побуту і благоустрою радянського народу. Проект ЦК КПРС, — вказав промовець, — це бойова програма діяльності радянського народу на 80-ті роки. І одне з провідних завдань цієї програми — якісна підготовка спеціалістів для народного господарства і народної освіти, виховання людини комуністичного завтра. Це завдання має безпосереднє відношення і до колективу історичного факультету, в першу чергу — до комуністів. Доповідач націлив комуністів факультету на вивчення документа, а також на пропаганду матеріалів проекту серед студентів університету і трудящих міста та області. Це наша спільна справа, справа всього колективу факультету, партійної і ком-

сомольської організації.

В ході обговорення доповіді комуністи вели ділову розмову про безпосередні завдання: учбово-виховної, наукової і виробничої діяльності факультету, перспектив розвитку вищої школи, які витікають із проекту ЦК КПРС.

Завідувач кафедрою нової і новітньої історії професор С. Й. Аппатов говорив про необхідність ефективного використання наукового потенціалу кафедр. З цією метою необхідно розширити шляхи підготовки спеціалістів вищої кваліфікації, потурбуватись про підвищення їх рівня. Велику допомогу у вирішенні цього завдання може дати розширення можливостей аспірантури, на що необхідно звернути серйозну увагу.

Професор М. Ю. Раковський у своєму виступі підкреслив, що перед колективом історичного факультету стоїть нелегке завдання: глибоке вивчення проекту ЦК КПРС, широка його пропаганда і визначення основних шляхів реалізації завдань, які виходять з партійного документа.

Кафедра історії СРСР за роки Х п'ятирічки підготувала п'ять кандидатів наук з числа аспірантів, на сьогодні підготовлено до захисту три кандидатські дисертації.

З метою пропаганди проекту ЦК КПРС, — відзначив промовець, — всі кафедри повинні виходити в райони області, побувати у виробничих колективах, де організувати виступи і обговорення цього важливого до-

кумента. Важливою ланкою в організації цієї роботи залишається активне зачленення студентів до пропаганди накреслені партії.

Студент V курсу В. Адзерихо говорив про те, що студенти також визначили своє місце в справі пропаганди Основних напрямів.

Курс хорошими показниками зустрічає XXVI з'їзд партії. На високому рівні проведено педагогічну практику. Багато студентів успішно працюють над дипломними роботами, але зустрічаються випадки, коли ставлення окремих студентів до навчання викликає занепокоєння. А тому партійна група, комсомольська організація, весь актив курсу повинні підійти до вирішення цих проблем з великою відповідальністю.

У виступі професора П. І. Каришковського особлива увага звертається на актуальність завдань, поставлені в проекті ЦК КПРС у галузі розвитку науки і матеріальної бази. Обговорення перспективного плану на десятилітній період — це показник зрілості соціалістичного суспільства, вираження довір'я Комуністичної партії радянському народу.

Разом з тим, в проекті звертається увага на необхідність поліпшення стилю роботи, її планування і рівня керівництва. Це має пряме відношення до утворої і виробничої дисципліни студентів і співробітників факультету. Необхідно на новий рівень підняти значення і якість лекційно-семінарських занять, добиватись поліп-

шення відвідування занять студентами.

Завідувач кафедрою історії КПРС професор М. М. Якупов відзначив політичну важливість виходу в світ проекту ЦК КПРС, вказав на необхідність посилення пропаганди партійного документа в боротьбі з проявами буржуазної ідеології.

Комуністи кафедри історії КПРС активно включились в роботу по пропаганді матеріалів Основних напрямів. Проведено дні науки в Котовському, Іванівському районах. Готується до виїзду група лекторів в Красноокінський район.

Виходячи із вимог партійного документа про поліпшення професійної підготовки спеціалістів необхідно створити відповідну базу для розширення спеціалізації по кафедрі історії КПРС на історичному факультеті, що дасть можливість встановити необхідну кількість спеціалістів в галузі історії КПРС у вузах південного регіону.

Доцент П. Г. Чухрій зупинився на питаннях роботи вчірнього відділення історичного факультету, вказав на невирішенні питання в спрощення успішності студентів, підвищення якості їх знань.

У виступі декана історичного факультету професора З. В. Першиної було звернено увагу на підведення підсумків роботи кафедр в роки Х п'ятирічки, визначення важливих перспективних напрямків розвитку факультету в XI п'ятирічці.

Важливо залишається бо-

ротьба за підвищення якості підготовки кадрів вчителів. Актуальним залишається питання самостійної роботи, яка сприяє зображеню знань. Якість знань абитуриєнтів — це результат роботи наших випускників. Практика показує, що необхідно підвищувати рівень утворої виховної роботи на факуль-

теті. Одним з важливих напрямків вирішення злободенних проблем є створення фундаментальної бази для проходження педагогічної практики студентами факультету. В цьому питанні раді по громадсько-політичній практиці слід вжити більш рішучих заходів, які сприяли б закріпленню випускників факультету на педагогічній ниві.

Крім того, необхідно думати про підготовку якісної зміни для кафедр факультету, що також ставить перед нами необхідність підвищення рівня підготовки випускників. В цій справі необхідно більш принципово підходити до питання базової підготовки спеціалістів.

Враховуючи, що однією з вимог, які стоять перед вищою школою, залишається виконання наукової тематики, колектив факультету розробляє ряд проблем історичної науки, постійно поповнюючи фонд наукових публікацій. Але давно вже назріла необхідність визначення наукового розгляду окремих напрямків історичної науки, формування авторських колективів, здатних розробляти фундаментальні проблеми історичної науки.

Уявлень, але і що найважливіше, поглибити безпосередній контакт з мистецтвом, художнім досвідом, виховувати культуру художнього сприйняття. Оволодіння теоретичними поняттями через спілкування з мистецтвом дає можливість ввести теоретичні знання в духовний світ особистості, перетворити їх в дієві естетичні переконання.

Виховний ефект від вивчення цієї дисципліни досить значний. Основою для такого висновку служать висловлювання студентів. Так, за даними анкетного опитування (540 студентів), проведенного у 1980 році, більше 80% з них високо оцінили значення спецкурсу для формування їх естетичних поглядів і майже 90% — висловили бажання і на старших курсах таким чином повновнювати свої естетичні знання. Багато студентів писали про те, що вони отримали велике задоволення від вивчення основ естетичної культури.

Біля 40% пропонують збільшити кількість учебних годин на вивчення спецкурсу, розширити коло розгляду питань: 16% вважають, що необхідно ширше використовувати такі активні форми навчання, як семінари, спілесесії, практичні і групові заняття і т. д. Показовим є те, що багато студентів пропонують зробити курс «Основи естетичної культури» обов'язковою дисципліною — із складанням заликові з диференціюючою оцінкою.

Не слабшає інтерес студентів до проблем естетичної культури і на старших курсах. В цьому відношенні дуже показові анкетні відповіді багатьох студентів старших курсів різних факультетів університету. Одні пишуть, що, крім набуття знань, передбачених учеб-

НЕОБХІДНИЙ КУРС «ОСНОВИ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ»

Перед радянською вищою школою в сучасних умовах поставлено важливі і відповідальні завдання в справі підготовки висококваліфікованих, всеобщі розвинених кадрів. Вони виходять із вказівок Л. І. Брежнєва, який на XXV з'їзді КПРС вказував, що кадрова політика — це могутній засіб, за допомогою якого партія впливає на хід суспільного розвитку.

Комуністична партія виробила загальні вимоги, які стосуються випускників вузів. Найбільш повно вони були сформульовані в промові тов. Л. І. Брежнєва на Всеукраїнському з'їзді студентів в жовтні 1971 року. Радянський спеціаліст сьогодні, — відзначив він, — це людина, яка добре оволоділа основами марксистсько-ленинського вчення, чітко бачить політичні цілі партії і країни, має широку наукову і практичну підготовку, досконало володіє своєю спеціальністю.

Радянський спеціаліст сьогодні — це вмілій організатор, здатний на практиці застосувати принципи наукової організації праці. Він вміє працювати з людьми, цінує колективний досвід, прислухується до думок товаришів, критично оцінює дослідження. І, звичайно, сучасний спеціаліст — це людина високої культури, широкої ерудиції, це дійсно інтелігент нового, соціалістичного суспільства. В цьому визначені, по суті, дано повний соціально-психологічний портрет сучасного спеціаліста — випускника радянської вищої школи. Виховання цих якостей молодого спеціаліста і покладено в основу навчальної і виховної роботи вищих училищ, закладів країни. Але все зростає, складність соціально-політичних завдань, за-

гострення ідеологічної боротьби вимагають подальшого удосконалення виховання радянських людей, підвищення якості підготовки молодих спеціалістів, поліпшення учбово-виховної і науково-дослідницької роботи у вузах. І одним з найважливіших напрямків і умов підвищення якості їх підготовки є подальша удосконалення процесу естетичного виховання у вищій школі, і, поряд з формуванням у випускника комуністичної переконаності, прищепленням йому високої внутрішньої культури, високих естетичних якостей.

Необхідність поліпшення естетичного виховання у вищій школі, таким чином, визначається не тільки потребами суспільства у всеобщі розвинених особистостях, але й необхідністю підготовки студентства до виконання культурно-виховних функцій інтелігенції, формування у неї активної життєвої позиції.

З метою посилення естетичного виховання студентів на біологічному факультеті нашого університету читається експериментальний спецкурс «Основи естетичної культури радянського спеціаліста» об'ємом 22 годин. Адже, щоб бути всеобщі розвиненою і висококультурною людиною, необхідно мати чітке уявлення про вимоги суспільства розвинутого соціалізму до кожної радянської людини, необхідно оволодіти певними естетичними знаннями. Іноді можна почути у відповідь, що учбова програма підготовки молодих спеціалістів і без того заповнена. Але згадаємо 1911 рік, коли В. І. Ленін організував в містечку Лонжюмо, під Парижем, школу для майбутніх професійних революціонерів. І хоча програма школи була перенаси-

ченена, Володимир Ілліт вказав на необхідність викладання курсу історії мистецтв А. В. Луначарським.

Введений спецкурс сприяє розвиткові естетичної культури молоді стати одним з важливих факторів ідеально-політичного виховання майбутніх спеціалістів, росту їх загальної культури.

Ми вважаємо, що вивчення курсу багато в чому сприяє перетворенню знань у переконання. Адже будь-яка наука завдяки систематичності, логічності і суворій доказовості своїх положень відіграє роль переконуючого фактора, а це, як відомо, формує стійкі усвідомлені переконання. Особливо ефективно виховний аспект виявляється в естетиці. Оскільки ця наука не тільки описує і пояснює прекрасне у творах художньої творчості, в природі, в праці, в житті, на вчач людину вірно розуміти його, любити і цінувати його прояви, але й викликає (і це головне) у людей прагнення боротися за прекрасне, боротися проти недоброго в житті.

Виходячи із сказаного, не можна вважати спецкурс «другорядною» дисципліною в учбовому процесі. Практика показує, що всі студенти з задоволенням відвідують заняття, які проводять з ними провідні педагоги університету: завідувач кафедрою педагогіки професор І. І. Кобиляцький, завідувач кафедрою марксистсько-ленинської філософії професор І. М. Попова і доцент кафедри І. А. Гризова, завідувач кафедрою радянської літератури професор В. В. Фащенко та багато інших. Велика заслуга в організації експерименту належить ректорату, деканату, громадським організаціям університету, які приділя-

НЕОБХІДНИЙ КУРС «ОСНОВИ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ»

(Закінчення.
Початок на 3-й стор.).

вим планом, майбутній молодий спеціаліст вже в стінах вузу повинен навчитись розумітись на образотворчому мистецтві, музиці, літературі, вміти відрізнити твори мистецтва від будь-яких його схібів, знати правила хоршого тону. Інші, на жаль, показують свою невихованість, яка виявляється час від часу через грубість, скептичне ставлення до мистецтва й музики, незнання елементарних правил поведінки культурної людини. Але всі одностайно бажають, незалежно від обраної ними професії, оволодіти хоча б основами естетичних знань. Це виявляється, наприклад, у прагненні студентів брати участь в роботі наукових гуртків, писати реферати по перерахованих проблемах. Дуже відомі в університеті музичний і образотворчий цикли, цикл театру і кіно. У музичному циклі була введена така форма роботи, як музичні п'ятниці, на яких студенти познайомились з цікавими фактами, що розповідають про зародження і розвиток музичної культури, про історію створення Одеського оперного театру, про видатних музикантів, які працювали або в різний час гастролювали в Одесі. Робота циклу образотворчого мистецтва проводилася у формі лекцій, які супроводжувались демонстрацією діапозитивів творів живопису, графіки, скульптури. Особливий інтерес викликали лекції Б. О. Шайкевича «Скульптура Мікельанджело», Л. В. Ковальчук «Творчість А. Лютера», Н. І. Бадера «Архітектура Бароко» «В. Растреллі», Спілкуючись з культурою і мистецтвом, старшокурсники отримали навики художнього самовиховання і самосвіти, включились до самодіяльної художньої творчості, до художнього життя вузу.

Багато з тих, хто відвідує музичні п'ятниці, цикли образотворчого мистецтва, стали активними учасниками наукового студентського гуртка з проблем естетики і мистецтва і обрали метою свого послідження і глибокого вивчення їх різноманітні категорії. Наприклад, студентка старшого курсу Славіна поставила перед собою завдання вивчити «Трагікомічне в комедіях Шекспіра». Розанова — «Естетичні принципи системи Станіславського і театр Брехта». Перенесіенко — «Специфіка естетичних пінностей». З їх допомогою протягом семестру були підготовлені діапозитиви творів живопису і скульптури, які зображують В. І. Леніна, і використовуються тепер при проведенні в студентах політгодини «Перший і мистецтво». Виготовлено 234 діапозитиви по творчості Лютера, Хогартя, Мікельанджело. На нашу сумку, слід уважно вивчити цей посріл, втілити його, лобитись подальшого удосконалення.

Разом з тим вілчутні і його слабкі місця. Не кожен захід проводиться пікаво, чваво. Про не свілчить хота б те, що музичні п'ятниці і пінки по образотворчому мистецтву викликають увагу не багатьою любителів класики. В той час, коли невеликі лінокотки, верніажі, зустрічі з провідними акто-

рами театру і кіно, які відвідують місто, збиряють і в учбових корпусах, і в гуртожитках досить значну кількість прихильників. Наприклад, на зустрічі зі зйомочного групою телефільму «Місто вістріти изменить немає» були присутніми більше 200 чоловік. Між студентами і працівниками Одеської кіностудії зав'язався живий діалог. Студенти, особливо юристи, висловлювали деякі зауваження з приводу кінофільму і з інтересом слухали відповіді оператора-постановника, художника і директора фільму. Крім того, не треба закривати очі на той факт, що подібна практика ще далека від ідеалу — від створення завершеної системи естетичного виховання нової людини. Саме тому не слід заспокоюватись, посилаючись на великі цифри, які характеризують об'єм участі студентів у культурно-виховних заходах. Не можна не погодитись з соціологом В. Грушевим, який писав, що звичка обмежуватись в розмові лише загальними цифрами породжує певний оптичний обман у відношенні тих завдань, які ще не вирішенні. Суспільством, тому що завдяки її створюється уявя повного благополуччя.

Ця видимість відразу ж розсівається, як тільки ми переходимо від розмови про загальне до аналізу реального становища справ. Якщо бути прискіпливим, то за 90 мільйонами відвідувань театру на рік стоїть не 90 і на відмінно 45 мільйонів, а порівняно менша кількість людей, перш за все театралів, тільки й відвідуючих театри.

Зрозуміла і виправдана тому та стурбованість, яка виникає у діячів нашої культури з приводу того, що вони висловлюють чимало пропозицій у зв'язку з необхідністю корінного поліпшення естетичного виховання. Одне з них — заклик до високопрофесійних творчих працівників прийти в школу і приділити увагу підростаючому поколінню. Його неодноразово проголошували такі майстри мистецтва, які безпосередньо зв'язані зі школою — Д. Кобалевський, педагогічний талант якого дорівнює таланту композитора, В. Мураделі, художник Борис Неменський та інші. Їх підтримували і наші педагоги. Один з них, А. Азовський, писав, що у Москві тисяча шкіл і три тисячі художників, що в три рази більше, ніж шкіл. Якби хоча б третина з них на одну годину в тиждень приходила до школи. Якби у піредвижників була така можливість, вони — в цьому нема сумніву, ні на хвилі не задумувались би. Так поступали і в 20-ті роки, коли з буквально «Долой неграмотность» йшли на заводи.

Минув час: нема серед нас безграмотних, але безграмотність естетична — чимала. І чому б не прийти до школярів? Скільки знайшли б друзів на все життя. Чи можлива така система у вузі? Думаю, що так! На нашу думку, цьому багато в чому сприяла б художня рада університету. Вона повинна мати оперативні дані про роботу університету, школ, гуртків, циклів, лекторіїв по проблемах культури і мистецтва. В плановому порядку художня рада університету зможе зачутати кращі

творчі сили Одеси та інших міст області до читання лекцій на факультетах, потоках, курсах, в студентських групах і гуртожитках. Таким чином, проблема естетичної освіти з часом була б частково вирішено. Перші кроки в цьому вже зроблені. Наприклад, для читання лекцій по курсу «Основи естетичної культури» запрошений ректор держконсерваторії В. І. Шип, директор філармонії В. А. Погорелов, директор Одеської кіностудії Г. П. Зандут, голова правління Одеського відділення Спілки письменників України І. І. Рядченко та багато іншого... Це все анти-

Прекрасно так жити!

Комсомольці IV групи II курсу біологічного факультету активно включились в соцімагання за гідну зустріч XXVI з'їзду КПРС. А це значить, що вони щодня звітують перед партією, перед трудівниками радянської країни новими здобутками, особливо хорошим і відмінним навчанням. Та, крім цього, колектив вистигає йти в широкому руслі сьогоднішнього життя — ідеологічного, духовного, наукового. Гуртки, семінари, колоквіуми, складання заліків, підготовка до сесії, культпоходи в краєзнавчий музей, екскурсія по місцях Поясу Слави, випуск «Комсомольського проектора» і багато іншого... Це все анти-

вне, запальне, молодіжно-комсомольське життя, котре стає для кожного із нас мірлом нашого майбутнього, коли ми станемо науковцями і вчителями, коли станемо носіями великої соціалістичної культури і будемо виховувати нові покоління. В цьому, мабуть, і є справжній сенс партійної та громадської діяльності: в зробленому сьогодні, ніби в краплині води, бачити велике завтра, великий світ трудових звершень, котрі щодня наближають нас до перемоги комунізму.

Прекрасно так жити! — говорять комсомольці нашої групи.

С. ШУЛЬГІНА,
комсорг IV групи.

Відбувся семінар

мії соціалістичної революції.

Доповідач відповідає на ряд питань.

Змістовним був виступ студента І. Малушева, який доповинив ряд положень розділу відповідачів.

Із заключним словом виступив доцент кафедри історії КПРС Я. М. Штернштейн. (Наш кор.).

ДЕНЬ НАУКИ В ІВАНІВСЬКОМУ РАЙОНІ

Група викладачів ОДУ провела в Іванівському районі Одеської області День науки. За матеріалами жовтневого (1980 р.) Пленуму ЦК КПРС і по проекту ЦК КПРС «Основні напрями економічного і соціального розвитку СРСР на 1981—1985

роки і на період до 1990 року» трудівникам району прочитано 14 лекцій. Ряд лекцій було присвячено питанням міжнародного становища і правовим проблемам.

А. БАЛОВАСЬ,
керівник групи.

СВЯТО

Студентське новорічне свято... Важко висловитись про нього в кількох словах, його можна тільки пережити як прекрасну музичну! Навіть в уяві воно постає барвисто оздобленою ялинкою, багатою ілюмінацією, розпашліми обличчями, нерідко маскарадним карнавалом, з вікторінами, конкурсами, дискотекою, з веселочками, вальсами і дружніми потисками рук.

А ще коли ти студент і в

ПОРАДИ ЛІКАРЯ.

Епідемічний гепатит або хвороба Боткіна

Епідемічний гепатит являє собою гостре інфекційне захворювання, збудником якого є вірус, що фільтрується, тобто — дрібнесереві мікроорганізми, невидимі навіть в звичайній мікроскопії.

Вперше обґрунтав інфекційну природу цього захворювання знаменитий російський клініцист професор С. П. Боткін.

Збудник епідемічного гепатиту відзначається стійкістю у зовнішньому середовищі, поза організмом людини. Особливо довго він зберігається при низьких температурах. Джерелом такого зараження для людей являється або хворий з явною клінічною формою хвороби (жовтяніця), або хворий зі стертою, безжовтушною формою хвороби.

Вірус виявляється в кінці інкубаційного (прихованого) періоду, а також на протязі перших 3-х тижнів від початку хвороби.

Епідемічний гепатит варто розглядати як кишкову інфекцію, при якій передача зараження, в основному, проходить через забруднені

рук, постіль, білизну хворого, через брудні харчові продукти і воду. Не виключено при цьому і перенос зараження мухами та при введені крові, наприклад, при передачі.

Такий вид зараження виникає тоді, коли застосовуються логано простерилізовані лікарські інструменти.

Хворі на епідемічний гепатит скаржаться на загальну слабкість, на втрату апетиту, на нудоту, сезонні, вповільнення пульсу, зниження артеріального тиску. Продовжується захворювання, як правило, 4—6 тижнів, іноді — 8.

Нерідко буває, що хворий, який одужав, ще деякий час являється вірусоносцем, будучи небезпечною для оточуючих.

Ті, що перехворіли епідемічним гепатитом, знаходяться на обліку в поліклініці не менше 6 місяців — для проведення за ними систематичного спостереження.

Л. БРОНШТЕЙН,
лікар.

Редактор М. ПЕТРОВ.

270000, Одеса-центр, вул. П. Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За научні кадри».

ЗАХОДТЬ:

Одеса, вул. Радянської Армії, 24, кім. № 9.

ДЗВОНІТЬ:

telefony: міський 23-84-13,
внутрішній 841 (з міста 206-841).